

DEJSTVO PARTIZANSKE JEDINICE U PLIĆOJ POZADINI NEPRIJATELJA

U eventualnom ratu partizanske jedinice će dejstvovati pretežno u neprijateljskoj pozadini, koja se danas, pri izučavanju problematike partizanskih dejstava, deli na pliću i dublju pozadinu.

Dubinu prostorije na kojoj su raspoređene neprijateljske snage, a koja bi činila njegovu pliću pozadinu, ne bi trebalo niti je moguće šablonski i geometrijski određivati recimo do 20 ili 30 km od linije fronta u dubinu. Načelno, može se prihvatiti mišljenje da dubinu pliće pozadine neprijatelja čini prostorija od linije fronta do pozadnje granice rasporeda njegovih bližih operativnih rezervi-ešelona. Ako to prihvatimo, niz faktora će uticati na veličinu te prostorije u svakom konkretnom slučaju, kao, na primer: formacija, načela postrojavanja borbenog poretka svake armije ponoasob, vid i težište dejstva, reljef i opšta karakteristika zemljišta itd. One armije koje u svom sastavu imaju krupnije formacije, bliže operativne rezerve-ešelone raspoređivaće na znatno većoj dubini od linije fronta nego one armije koje nemaju tako krupne jedinice. Naime, ako kao krupne formacije postoje armije i korpusi, kao bliža operativna rezerva može biti i korpus. Međutim, ako nije u formaciji armija-korpusa nego armija-divizija, kao bliža operativna rezerva naći će se divizija, koja će ujedno biti i bliže liniji fronta nego korpus u istoj ulozi.

Načela postrojavanja borbenog poretka kod svih armija nisu ista. Te razlike i specifičnosti će takođe prostorno povećavati ili smanjivati rastojanja i odstojanja između elemenata borbenog poretka i time određivati dubinu pliće pozadine.

Vid dejstva, tj. da li je neprijatelj u odbrani ili u napadu takođe utiče na dubinu rasporeda bližih operativnih rezervi-ešelona. Naime, u napadu je ešeloniranje borbenog poretka pliće, a u odbrani dublje, te se samim tim povećava ili smanjuje dubina rasporeda bližih operativnih rezervi, odnosno pliće pozadine.

Težište dejstva u određenoj zoni napadne ili odbrambene operacije takođe utiče na dubinu pliće pozadine. U delu zone gdje je težište dejstva biće i jače grupisanje-ešeloniranje snaga i zahvataće veću dubinu nego na delu gde nije težište dejstva. Stoga će prostorija pliće pozadine na delu zone na kome je težište dejstva biti dublja, a na drugom delu plića.

Zemljište svojim reljefom, pokrivenošću i komunikativnošću takođe utiče na dubinu rasporeda elemenata borbenog poretka. Načelno, na ravničastom i manevarskom zemljištu elementi borbenog poretka postrojavaju se pliće nego na brdsko-planinskom.

Ti i drugi faktori utiču na dubinu rasporeda bližih operativnih rezervi-ešelona, te nije potrebno naglašavati necelishodnost strogo

određivanja čvrstih granica pliće pozadine neprijatelja. Prema tome, osnovni faktor za opredeljivanje do koje dubine se prostire plića pozadina neprijatelja biće konkretna operativno-taktička situacija, tj. dubina na kojoj su raspoređene bliže operativne rezerve-ešloni neprijatelja.

Može se postaviti pitanje — zašto je uopšte potrebno određivati granicu bliže i dublje pozadine neprijatelja kad se zna da je osnovna namena partizanske jedinice dejstvo u pozadini neprijateljskih snaga. Navešću neke osnovne razloge koji nalažu potrebu opredeljivanja i analize toga problema.

U nekim situacijama potrebno je da partizanska jedinica neposredno sadejstvuje jedinicama koje dejstvuju s fronta. To sadejstvo će biti čvršće i efikasnije ako je partizanska jedinica u plićoj pozadini neprijatelja, tj. bliže frontu. Tada ona može da od komande jedinice s fronta prima zadatak i da se rezultati njenog dejstva brže odražavaju na situaciju i olakšavaju položaj jedinice koje dejstvuje s fronta, jer se tako partizanska jedinica neposredno angažuje protiv neprijateljskih objekata u zoni dejstva te jedinice.

Uslovi za dejstvo, tj. taktički položaj partizanske jedinice u plićoj pozadini nisu isti kao u dubljoj pozadini. Stoga se i taktički postupci, tj. način dejstva partizanske jedinice u plićoj pozadini, razlikuju od onih u dubljoj pozadini neprijatelja. Naime, partizanska jedinica u dubljoj pozadini se oslanja na oslobođenu ili poluoslobođenu teritoriju, ima veću slobodu manevra i manje je izložena neposrednoj opasnosti od neprijateljskih snaga. Međutim, u plićoj pozadini takvi uslovi ne postoje.

Borbena dejstva partizanske jedinice u plićoj ili dubljoj pozadini imaju zajedničkih karakteristika i načela, ali i neke posebne specifičnosti. Prema tome, pri izučavanju problematike borbenih dejstava u pozadini neprijatelja potrebno je sagledati razlike između njegove pliće i dublje pozadine.

Karakteristike situacije u plićoj pozadini neprijatelja. Ako kao pliću pozadinu neprijatelja uzmemo prostoriju od linije fronta do rasporeda bližih operativnih rezervi, odmah ćemo uočiti da na toj dubini postoji gust raspored borbenog poretka neprijatelja, što posebno otežava taktički položaj i uslove za dejstva partizanske jedinice. Neprijatelj će znati da u njegovoj pozadini postoje protivničke partizanske jedinice. Zato će on pored neposrednog osiguranja svih svojih borbenih i drugih delova, preduzimati i sve mere da otkrije protivnikove partizanske jedinice, a zatim i da preduzme akcije protiv njih. U takvim uslovima neprijatelj će moći relativno brzo da prikupi potrebne snage oko partizanske jedinice i sa kružne osnovice da pređe u dejstvo radi njenog razbijanja, odnosno odbacivanja iz tog rejonu. Stoga je potrebno obezbediti da se partizanska jedinica pri dejstvu u plićoj pozadini neprijatelja u rejonima prikupljanja — polaznim rejonima zadržava samo onoliko vremena koliko joj je najmanje potrebno za organizovanje predviđenog dejstva.

Uslovi za dejstvo partizanske jedinice u plićoj pozadini najviše zavise od toga da li su sopstvene snage na frontu u odbrani, a neprijateljske u napadu ili obrnuto. Ako neprijatelj s fronta napada, treba računati s tim da je raspored njegovih taktičkih i bližih operativnih

rezervi i drugih elemenata borbenog poretka gušći nego kad je u odbrani. Pored toga, napadač ima inicijativu, pa ima više mogućnosti da preduzima akcije protiv partizanske jedinice kad je otkrije u zoni svoje pliće pozadine. Međutim, ako su sopstvene jedinice s fronta u napadu ili prelaze u napad, a neprijateljske u odbrani, taktičke i bliže operativne rezerve neprijatelja su dublje, a drugi elementi borbenog poretka ređe raspoređeni. Zbog toga ima više međuprostora u borbenom rasporedu neprijatelja, što je povoljnije za dejstvo partizanske jedinice. Uz to, neprijatelj, kad je u odbrani, ima manje mogućnosti da odvaja snage i preduzima veće akcije protiv partizanskih jedinica, jer bi veće angažovanje protiv partizanske jedinice moglo imati teže posledice po njegovu odbranu na frontu, a to je jedan od ciljeva dejstva partizanske jedinice, tj. da radi sadejstva snagama na frontu, za određeno vreme, veže za sebe što krupnije snage neprijatelja.

Drugi faktor koji utiče na uslove za dejstvo partizanske jedinice u pozadini neprijatelja je zemljište. Brdsko-planinsko zemljište, pogotovo ako je pošumljeno i slabo komunikativno, omogućava partizanskoj jedinici prikriveno prikupljanje i zadržavanje u određenom rejonu, zatim približavanje objektu napada i duže vođenje borbe. Na takvom zemljištu, u kritičnoj situaciji, partizanska jedinica lakše može da »iščezne«, jer neprijatelj ne može da je goni brzopokretnim jedinicama. Suprotno od toga, na dejstva partizanske jedinice utiče ravničasto i otkriveno zemljište, na kome partizanska jedinica lako može biti otkrivena a neprijatelju je olakšano korišćenje tehnike i brzopokretnih jedinica. Stoga na takvom zemljištu partizanska jedinica može brzo da zapadne u tešku situaciju.

Određeni uticaj na dejstva partizanske jedinice ima i to da li je prostorija gde se ona angažuje bliža ili dalja liniji fronta, jer je neprijateljski raspored bliži frontu gušći, a dalji od fronta ređi.

Na kraju, kao faktor koji takođe utiče na uslove za dejstva partizanske jedinice u plićoj pozadini neprijatelja, jeste doba dana i atmosfere prilike. Noć, magla, mećava i slično stvaraju povoljnije uslove za dejstvo partizanske jedinice. Akcije u plićoj pozadini neprijatelja radi sadejstva snagama na frontu, partizanska jedinica će izvoditi pretežno noću. Međutim, ne isključuje se ni mogućnost dejstva danju ili neprekidno danju i noću.

Važno je napomenuti i treba imati u vidu da svi pomenuti faktori, svaki za sebe, ispoljavaju poseban uticaj, ali su istovremeno međusobno tesno povezani i često se prepliću. Drugim rečima, nikad jedan od tih faktora nije potpuno izolovan od drugih. Stoga je, pored njihovog zajedničkog uticaja, potrebno razmatrati i njihov međusobni odnosno zajednički uticaj na uslove za dejstvo partizanske jedinice.

Karakteristike objekata na prostori pliće pozadine. U plićoj pozadini neprijatelja bliže frontu javlja se niz objekata različitih po jačini i sastavu, u raznim oblicima i pozicijama, po kojima može da dejstvuje partizanska jedinica, kao, na primer:

čete u drugoj liniji borbenih rasporeda i vatrene grupe bataljona
I ešelona pukova-brigada;

rezerve, II ešloni pukova-brigada, načelno jačine pešadijskog ili oklopnog bataljona;

rezerve, II ešloni divizija jačine pešadijskog ili oklopnog bataljona do puka-brigade;

zatim, artiljerijske grupe i komandna mesta pukova, brigada i divizija, lansirni uređaji za rakete i elementi pozadinskih jedinica pukova i brigada.

Nešto dublje od linije rasporeda nabrojanih objekata, javljaju se: bliže operativne rezerve jačine pešadijskog puka do divizije ili oklopne brigade; vatreni položaji artiljerijskih grupa operativnih jedinica; uređaji za lansiranje raketa; atomska artiljerija; KM viših štabova i elementi pozadinskih jedinica i ustanova divizija I ešlona i nižih operativnih komandi; pomoćni aerodromi, poletno-sletne staze i rejon baziranja helikoptera. Na toj dubini javljaju se takođe snabdevačke kolone, posade na važnim prelazima, mostovima, tesnacima, prelazima preko reka, tunelima, čvorovima komunikacija itd.

Partizanska jedinica može dobiti zadatak da dejstvuje po svakom od navedenih objekata radi sadejstva snagama na frontu. Međutim, s obzirom na njihovu veličinu i borbenu sposobnost, od partizanske jedinice se ne može uvek tražiti isti, odnosno maksimalni rezultat tog dejstva. Na primer, ne bi se partizanskoj jedinici moglo dati u zadatak da razbije drugi ešlon divizije jačine puka-brigade. Ali ona na takav objekat može da dejstvuje, na primer, radi vezivanja ili uznemiravanja tih snaga. Prema tome, partizanskoj jedinici koja se odredi za dejstvo po izabranom objektu može se dati u zadatak likvidacija, razbijanje, privremeno ili potpuno vezivanje dotičnog objekta za sebe, uznemiravanje, ometanje itd. Dakle, zavisno od karakteristika objekta partizanskoj jedinici se može dati u zadatak da dejstvuje sa ograničenim ili potpunim ciljem.

Načelno, ne bi bilo realno partizanskoj jedinici postavljati zadatak da razbije ili uništi neprijateljski bataljon koji je kao deo divizijske rezerve dobro ukopan na zemljištu pogodnom za odbranu, jer to ne bi bilo adekvatno njenoj snazi i mogućnosti. Ali takav pa i jači objekat u drugoj poziciji, na primer u marševskoj koloni, partizanska jedinica može da razbije, pa je realno da joj se postavi takav zadatak. Ili, pozadinske jedinice i ustanove divizije sa obezbeđenjem po brojnom stanju u živoj sili približavaju se jačini puka, a raspoređene su na znatno većoj prostoriji nego puk, ali borbena vrednost tih jedinica i puka nije ni približno ista. Zato će biti realno da se odgovarajućoj partizanskoj jedinici postavi u zadatak da uništi ili razbije divizijsku bazu, iako je ukupno brojno stanje njenih jedinica i ustanova prilično veliko. Znači, svi objekti u pozadini neprijatelja po svojoj borbenoj vrednosti nisu jednaki ni onda kad se radi o istovetnim objektima. Njihova borbena vrednost zavisi od njihove uloge i taktičkog položaja, tj. od pozicije u borbenom poretku više jedinice. U skladu s tim postavljace se zadatak i cilj dejstva partizanske jedinice.

Na objekte u plioćj pozadini neprijatelja partizanska jedinica bi mogla da dejstvuje: napadom, prepadom, zasedom ili odbranom, odnosno kombinacijom tih dejstava.

Svaki konkretan slučaj, zavisno od taktičke situacije i uslova, odlučivaće potrebu dejstva partizanske jedinice na određeni objekat. Međutim, partizansku jedinicu, načelno, ne bi trebalo angažovati u dejstvima na objekte koji se nalaze vrlo blizu linije fronta, tj. na dubini rasporeda elemenata borbenog poretka bataljona u prvom ešelonu pukova-brigada, a naročito ne kada su sopstvene snage na frontu u odbrani. Tada partizanska jedinica ne bi trebalo da dejstvuje ni na bataljone u drugom ešelonu puka-brigade, jer je borbeni poredak neprijatelja u napadu na toj dubini jako gust, pa su mogućnosti međusobnog sadejstva svih elemenata borbenog poretka jako velike, te bi partizanska jedinica mogla biti dovedena u vrlo nepovoljnu situaciju iz koje teško da bi mogla da se izvuče, bar ne bez težih posledica.

Protiv neprijateljevih jedinica raspoređenih na toj dubini, partizanska jedinica će ponekad moći da dejstvuje kad su sopstvene snage u napadu. Međutim, ni tada je ne bi trebalo angažovati za dejstvo na objekte koji su najbliži frontu. Povoljnije rešenje za to biće ubacivanje snaga iz sastava jedinica s fronta za napad na te objekte. Za neposredno dejstvo pri napadu na najbliže objekte u pozadini neprijatelja potrebno je detaljno i precizno organizovati neposredno i neprekidno taktičko i vatreno sadejstvo između snaga s fronta i onih iz pozadine koje napadaju najbliže objekte. To nije moguće ostvariti sa partizanskom jedinicom, pošto će se ona obično od ranije nalaziti u neprijateljskoj pozadini dalje od fronta.

Javiće se i potreba da partizanska jedinica odbranom određenih zemljišnih objekata sadejstvuje snagama s fronta. Tako npr., partizanska jedinica u plićoj pozadini neprijatelja može dobiti zadatak da organizuje odbranu i zatvori određeni pravac da bi sprečila blagovremeno pristizanje drugih ešelona-rezervi neprijatelja ka liniji fronta radi intervencije, ili da spreči povlačenje i odstupanje delova neprijateljskih snaga s fronta i zadrži ih da padnu pod udar snaga sa fronta, odnosno u okruženje.

Partizanska jedinica takođe može da posedne i brani neki taktički važan zemljišni objekat koga bi neprijatelj mogao u toku odbrane po dubini da posedne i ukoči ili čak da zadrži napad snaga s fronta i stabilizuje svoju odbranu. Time bi partizanska jedinica olakšavala prodiranje sopstvenih snaga kroz dubinu neprijateljske odbrane, mogla bi da prihvata eventualne sopstvene vazdušne desante, da olakšava okružavanje i razbijanje neprijateljskih snaga itd.

Sve te zadatke partizanske jedinice treba brižljivo proračunati i postavljati ih uzimajući u obzir njene realne mogućnosti. Pri tome treba imati u vidu da je partizanska jedinica u odbrani vrlo osetljiva, a posebno na dejstva neprijateljskih oklopnih snaga. Zemljišni objekti na kojima bi partizanska jedinica izvodila odbranu, po pravilu, trebalo bi da su tesnaci, prevoji, ili zemljište nepristupačno za tenkove, odnosno vrlo ograničeno za njihovo dejstvo i slično.

Neposredno sadejstvo jedinicama s fronta. Jedan od bitnih preduslova da dve ili više jedinica ostvare tesno borbeno sadejstvo je dobro poznavanje postavljenog zadatka i način njegovog izvršenja. Najodgovorniji i najzainteresovaniji za uspešno sadejstvo je komandant one

jedinice koja je nosilac borbenih dejstava u konkretnoj situaciji. Sasvim je prirodno da komandant te jedinice postavlja zadatke, a svi oni koji ih izvršavaju da su mu u tom smislu potčinjeni. Ta potreba javlja se i pri sadejstvu partizanske jedinice jedinicama s fronta. To znači da i partizansku jedinicu, kad neposredno sadejstvuje jedinicama s fronta, načelno treba stavljati pod komandu komandanta jedinice kojoj ona sadejstvuje. Ne bi trebalo rangirati jedinice kojima se partizanska jedinica može potčinjavati. Postoji princip da se komandi jedinice koja je nosilac dejstva i odgovorna za izvršenje zadataka u konkretnoj operaciji potčinjavaju sve jedinice koje dejstvuje u njenoj zoni. Naime, ako se u konkretnoj situaciji pokaže celishodno i moguće partizanska jedinica može da se stavi i pod komandu komandanta pešadijskog puka koji je nosilac borbenih dejstava s fronta i kome ona sadejstvuje. Svakako, ta potčinjenost će trajati, načelno, samo do izvršenja postavljenog zadatka.

Ako se pitanje potčinjenosti pri izvršavanju konkretnog zadatka ne bi tako postavilo, ostao bi nerešen niz važnih pitanja. Na primer, postavlja se pitanje izbora objekta napada, tj. koji je objekat od toliko njih najinteresantniji za jedinicu s fronta, odnosno koji će ispoljavati najveći uticaj u toku dejstva s fronta, zatim koje je najpogodnije vreme za početak napada i kako da partizanska jedinica ne dođe pod udar vatre sopstvenih snaga s fronta. Ovo poslednje je posebno važno, jer će se, načelno, partizanska jedinica najčešće angažovati noću, kada će se, borbena dejstva na frontu razvijati najjačim intenzitetom, pa ne bi bio redak slučaj, ako se ne organizuje precizno sadejstvo, da partizanska jedinica bude tučena od sopstvenih snaga s fronta ili one od strane partizanske jedinice.

Sve to nalaže i potrebu da se partizanska jedinica privremeno stavi pod komandu jedinice s fronta kojoj sadejstvuje. To će donekle umanjiti inicijativu komande partizanske jedinice. Međutim, partizanska jedinica će, naročito niže starešine, zadržati samostalnost i inicijativu u postupcima i načinu izvršenja postavljenog zadatka. Ali, izbor objekata napada, vreme početka i cilj dejstva treba da pređu u nadležnost komandanta jedinice s fronta kojoj partizanska jedinica sadejstvuje.

Pošto će partizanska jedinica u pripremnom periodu obično biti udaljena od jedinice s fronta kojoj treba da sadejstvuje, postavlja se pitanje kako će ona da ostvari kontakt s tom jedinicom i saznati koji objekat treba da napada, vreme napada i druge elemente.

Verovatno će u tim uslovima partizanska jedinica prethodno dobiti zadatak od svoje pretpostavljene partizanske komande da se do određenog vremena približi rejonu u kome će izvoditi dejstva. Kad se partizanska jedinica približi zoni predviđenih dejstava, trebalo bi da uspostavi kontakt sa jedinicom s fronta kojoj treba da sadejstvuje. Od tog momenta, briga za održavanje kontakta prelazi na komandanta jedinice s fronta.

Za rešenje tog problema treba koristiti sve mogućnosti. Najefikasnije bi bilo da se u komandu partizanske jedinice uputi jedan oficir iz jedinice koja dejstvuje s fronta, a kojoj treba da sadejstvuje partizanska jedinica. Međutim, obzirom na uslove koji će vladati u toj zoni, neće biti mnogo izgleda da se to češće primenjuje. Jer će dotični oficir

teško moći da se provuče kroz raspored neprijatelja i na vreme da stigne do partizanske jedinice, pogotovo kad je partizanska jedinica više udaljena od fronta, jer će vreme za organizovanje borbenih dejstava biti vrlo kratko, pogotovo kod taktičkih jedinica. Nekad će se za uspostavljanje tog kontakta koristiti helikopteri, ali reče zbog njihove osetljivosti čak i na pešadijsku vatru i gustine rasporeda neprijatelja.

Stoga će kao najpovoljnije sredstvo za uspostavljanje kontakta između jedinice s fronta i partizanske jedinice biti radio-veza, pa će se ona najčešće i primenjivati.

Javlja se problem, kako sa partizanskom jedinicom uspostaviti radio-vezu i dostaviti joj potrebne podatke, kad se do početka borbenih dejstava zabranjuje svaki radio-saobraćaj. To načelo treba poštovati u svakom slučaju. Međutim, nikad se neće preći u borbena dejstva iz »čisto« mirne situacije. Obično će se na frontu dejstvovati, bilo da se iz napada prelazi u odbranu, ili obratno. Prema tome, na frontu će uvek postojati određen intenzitet borbi, pa u tome i određen režim radio-saobraćaja za potrebe jedinica koje dejstvuju. To olakšava i omogućava blagovremeno uspostavljanje radio-veze sa partizanskom jedinicom korišćenjem postojećeg režima radio saobraćaja.

Ovo što je rečeno o pitanju sadejstva i potčinjenosti partizanske jedinice važi kad su naše snage s fronta u napadu. Međutim, kad su naše snage s fronta u odbrani, zbog težih uslova za dejstvo partizanske jedinice koja sadejstvuje snagama s fronta ne bi je trebalo potčinjavati komandi jedinice s fronta. U tim uslovima komandant te jedinice neće moći partizanskoj jedinici određivati konkretno na koje objekte da dejstvuje i precizirati joj vreme dejstva, jer su tada elementi borbenog poretka neprijatelja više varijabilni, ne samo po mestu i vremenu nego i po sadržaju. Ali i tada će dejstva partizanske jedinice morati da se usklade sa dejstvima jedinica s fronta. Stoga će komandant te jedinice, radi sadejstva, partizanskoj jedinici postavljati zadatke, ali orijentirno, tj. u smislu opšteg cilja njenog dejstva. Zato će partizanska jedinica u tim uslovima imati veću inicijativu i samostalnost, i načelno će u određenoj zoni sama birati objekte za dejstvo.

O upotrebi snaga partizanske jedinice. Postavlja se pitanje da li partizanska jedinica u plićoj pozadini radi sadejstva snagama s fronta treba da dejstvuje kompaktno na određeni objekat ili decentralizovano, tj. nižim jedinicama za jedan-dva stepena i na više objekata?

Jedan od faktora koji utiče na to jeste zadatak, odnosno cilj dejstva partizanske jedinice. Tako, na primer, ako je cilj dejstva partizanske jedinice uznemiravanje, ometanje, kratkotrajno vezivanje, i uopšte kad je cilj dejstva ograničen, ona će takve zadatke najuspešnije izvršavati kratkotrajnim dejstvima — prepadima na što više objekata. Prema tome, tada će biti najcelishodnije partizansku jedinicu upotrebiti podeljeno, tj. po jedinicama za jedan ili dva stepena nižim. A ako je zadatak: likvidacija nekog objekta, dugotrajnije vezivanje određenih neprijateljskih snaga, sprečavanje manevra — pridolaženja ili povlačenja određenih neprijateljskih snaga, odbrana određenih položaja i sl., tj. kad partizanska jedinica treba da se duže, upornije i intenzivnije angažuje u borbi, tada bi, načelno, trebalo svim snagama ili glavninom kompaktno dejstvovati na određeni objekat.

Drugi bitan faktor koji na to utiče jeste objekat napada sa svojim karakteristikama (jačina, borbena sposobnost, žilavost i upornost, taktički položaj itd.). Što je objekat jači, to će biti potrebno angažovati jače i kompaktnije snage uzimajući pri tome u obzir i cilj dejstva jer se i na jači objekat pri ograničenom cilju može dejstvovati slabijim snagama.

Osnovni faktor koji opredeljuje kako će se partizanska jedinica angažovati u dejstvu jeste njen zadatak i uloga pri sadejstvu snagama s fronta. S obzirom na jačinu i borbenu vrednost objekata u plićoj pozadini neprijatelja, rasplinjavanje snaga partizanske jedinice na više objekata istovremeno ne bi dalo zadovoljavajuće rezultate. Pošto partizanska jedinica neposredno sadejstvuje snagama s fronta, njeno dejstvo mora uticati na razvoj situacije i biti izraženo određenim efektom, a to zahteva njeno maksimalno angažovanje. Stoga proizilazi da će se partizanska jedinica u plićoj pozadini načelno angažovati ukupnim borbenim poretkom i na jedan objekat, a slabijim delovima obezbeđivati se prema ugroženim pravcima.

Odmeravanje snaga partizanske jedinice i njenih nižih jedinica u odnosu na neprijatelja ne bi trebalo apsolutno zasnivati na iznenađenju i psihološkom momentu, koje izaziva pojava njenih snaga u pozadini neprijatelja, i partizanskim jedinicama nižeg stepena dati zadatak da dejstvuju protiv jačeg neprijatelja. Na faktor iznenađenja i psihološki uticaj moramo uvek računati, jer su oni vrlo značajni, pa čak često i odlučujući za ishod borbe. Međutim, da li će se navedeni faktori ostvariti i u kojoj meri, ili ne, ne ovisi samo od naše subjektivne volje već od neprijatelja. Ukoliko neprijatelj blagovremeno preduzme sve odgovarajuće protivmere, na što treba računati, sva naša nastojanja mogu biti eliminisana. Partizanska jedinica u tom slučaju našla bi se u težem položaju. Neutralisanjem iznenađenja bio bi eliminisan i psihološki uticaj koji bi, s obzirom na taktički položaj partizanske jedinice — »okruženje«, čak prešao na stranu neprijatelja. Zbog toga, pri odmeravanju snage i mogućnosti partizanske jedinice te faktore treba držati kao »rezervu« koji će, ukoliko se ostvare, uvek dobro doći.

Vrlo uticajni faktor je i zemljište. Partizanska jedinica će se načelno upotrebljavati i dejstvovati na brdsko-planinskom zemljištu, ili će osloncem na takvo zemljište organizovati svoja dejstva i vršiti ispađe na manevarsko i ravničasto zemljište. Ovako zemljište je pretežno pošumljeno pa će omogućavati partizanskoj jedinici i pod uslovima relativno gušćeg rasporeda neprijatelja da se za kraće vreme prikupi i dejstvuje.

Pukovnik
Lovre REIĆ